

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro
2020 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-352

ASMENŲ, SERGANČIŲ COVID-19 LIGA (KORONAVIRUSO INFEKCIJA), ASMENŲ, ĮTARIAMŲ, KAD SERGA COVID-19 LIGA (KORONAVIRUSO INFEKCIJA), AR TURĖJUSIŲ SĄLYTĮ SU SERGANČIUOJU COVID-19 LIGA (KORONAVIRUSO INFEKCIJA), IZOLIAVIMO NAMUOSE AR KITOJE GYVENAMOJOJE VIETOJE TAISYKLĖS

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Asmenų, sergančių COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ar asmenų, turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato asmenų, kuriems patvirtinta COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) (toliau – ligonis), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) (toliau – asmuo, įtariamasis, kad serga), ir asmenų, turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) (toliau – sąlytį turėjęs asmuo), izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje tvarką, asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiksmus, išrašant ligonį ar asmenį, įtariamą, kad serga, iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos ir stebint jo būklę ambulatoriškai, bei Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) veiksmus, nustatčius sąlytį turėjusius asmenis.

2. Taisyklės yra privalomos:

2.1. stacionarinėms asmens sveikatos priežiūros įstaigoms, kuriose buvo tirtas, stebėtas ar gydytas ligonis ar asmuo, įtariamasis, kad serga;

2.2. visoms pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros šeimos medicinos paslaugas teikiančioms įstaigoms, prie kurių ligonis ir asmuo, įtariamasis, kad serga, yra prisirašęs;

2.3. NVSC;

2.4. ligoniams, asmenims, įtariamais, kad serga, sąlytį turėjusiems asmenims.

3. Ligonis, asmuo įtariamasis, kad serga, ar sąlytį turėjęs asmuo laikomi sergančiais ar galimai sergančiais liga, įrašyta į Pavojingų ir ypač pavojingų ligų sąrašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2002 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 278 „Dėl Pavojingų ir ypač pavojingų užkrečiamųjų ligų, dėl kurių ligoniai, asmenys, įtariamai, kad serga pavojingomis ar ypač pavojingomis užkrečiamosiomis ligomis, asmenys, turėję sąlytį, ar šių ligų sukėlėjų nešiotojai turi būti hospitalizuojami, izoliuojami, tiriami ir (ar) gydomi privalomai, sąrašo patvirtinimo“, todėl privalo laikytis Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo ir šių Taisyklių nuostatų.

4. Taisyklėse vartojamos sąvokos „ligonis“, „asmuo, įtariamasis, kad serga“ ir „sąlytį turėjęs asmuo“ suprantamos taip kaip nurodytos Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatyme bei pagal kriterijus, nurodytus Sveikatos apsaugos ministerijos interneto svetainėje adresu <http://sam.lrv.lt/lt/news/koronavirusas/informacija-sveikatos-prieziuros-specialistams>.

**II SKYRIUS
SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ PAREIGOS**

5. Stacionarines asmens sveikatos priežiūros paslaugas teikianti įstaiga:

5.1. ligonis ar asmuo, įtariamasis, kad serga, prieš išvykdamas iš stacionarinės asmens sveikatos priežiūros įstaigos, šios įstaigos specialistų informuojamas apie Taisyklėse nustatytą izoliavimosi namuose ar kitoje gyvenamojoje aplinkoje tvarką, jam pateikiamas pasirašyti Taisyklių 1 priede pateiktos formos Asmenų, kuriems patvirtinta COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), asmenų, įtariamų, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), ar turėjusių sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), sutikimas būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje (toliau – Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje forma) ir Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto ligonio ar asmens, įtariamo, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinė (Taisyklių 2 priedas);

5.2. apie ligonio ar asmens, įtariamo, kad serga, pasirašytą Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje formą pažymi Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) ir (ar) asmens sveikatos priežiūros įstaigos informacinėje sistemoje asmens medicinos dokumentų formoje E003/a „Stacionaro epikrizė“ arba formoje E025 „Ambulatorinio apsilankymo aprašymas“ (toliau – forma E025);

5.3. ligoniui ar asmeniui, įtariamam, kad serga, Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje formoje nurodžius, kad nėra galimybių namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje užtikrinti izoliavimosi pagal Taisyklių reikalavimus, apie tokį ligonį ar asmenį, įtariamą, kad serga, informuoja savivaldybės administraciją savivaldybės administracijos nurodytais kontaktais.

6. Pirminės ambulatorinės asmens sveikatos priežiūros (toliau – PAASP) šeimos medicinos paslaugas teikianti įstaiga, prie kurios yra prisirašęs ligonis ar asmuo įtariamasis, kad serga, privalo:

6.1. paskirti kontaktinį asmenį, kuris ne rečiau kaip kas 48 val. nuotoliniu būdu palaikytų reguliarią ryšį su ligoniu ar asmeniu, įtariamam, kad serga, izoliuotu namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje;

6.2. stebėti nuotoliniu būdu ligonį ar asmenį, įtariamą, kad serga, dėl lėtinių neinfekcinių ligų ir prireikus nuotoliniu būdu koreguoti gydymą;

6.3. šeimos gydytojo komandos nariui nuotoliniu būdu nustačius, kad ligoniui ar asmeniui, įtariamam, kad serga, dėl sveikatos būklės būtina hospitalizacija, skambina į Bendrąjį pagalbos centrą telefono numeriu 112;

6.4. sužinojusi, kad ligonis ar asmuo, įtariamasis, kad serga, pažeidė Taisykles, privalo apie pažeidimą ar atsisakymą laikytis Taisyklių įrašyti į asmens medicinos dokumentų formą E025 ESPBI IS ar (ir) asmens sveikatos priežiūros įstaigos informacinėje sistemoje ir nedelsdama informuoti NVSC bei atitinkamos savivaldybės gydytoją teisės aktų nustatyta tvarka;

6.5. informaciją apie ligoniui ar asmeniui, įtariamam, kad serga, suteiktas paslaugas įrašyti į asmens medicinos dokumentų formą E025 ESPBI IS ar (ir) asmens sveikatos priežiūros įstaigos informacinėje sistemoje;

6.6. išduodama elektroninį nedarbingumo pažymėjimą, ligonį ar asmenį, įtariamą, kad serga, nuotoliniu būdu supažindinti su Taisyklėmis.

7. NVSC specialistas, nustatęs sąlytį turėjusį asmenį:

7.1. informuoja jį apie izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje būtinybę, pateikdamas pasirašyti (nuotoliniu būdu, NVSC specialistui atvykstant pas sąlytį turėjusį asmenį ar kt.) Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje formą ir pateikdamas Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto asmens, turėjusio sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinę (Taisyklių 3 priedas);

7.2. atlieka aktyvų asmens stebėjimą (su stebimu asmeniu, vadovaudamasis NVSC specialisto algoritmu, susisiekiama nuotoliniu būdu ir užrašo sveikatos būklės duomenis, t. y. fiksuoja, ar nepasireiškia jokie ligos simptomai);

7.3. informuoja sąlytį turėjusį asmenį, kad jei sveikatos stebėjimo metu pasireiškia ligos simptomai (karščiavimas, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas), jis turi nedelsdamas informuoti Bendrąjį pagalbos centrą telefono numeriu 112;

7.4. jei per 14 dienų nuo paskutinės sąlyčio dienos stebimam asmeniui ligos simptomai nepasireiškia, sąlytį turėjęs asmuo nebelaikomas keliančiu susirgimo riziką ir izoliavimas namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje jam nebetaikomas;

7.5. sąlytį turėjusiam asmeniui Sutikimo būti izoliuotiems namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje formoje nurodžius, kad nėra galimybių namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje užtikrinti izoliavimosi pagal Taisyklių reikalavimus, apie tokį sąlytį turėjusį asmenį informuoja savivaldybės administracija;

7.6. jei asmuo nesilaiko Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo reikalavimų ir patvirtintų izoliavimo taisyklių, NVSC turi teisę surašyti administracinių nusižengimų protokolus, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 589 straipsnio 48 punktu, arba kreipiasi į teisėsaugos institucijas dėl baudžiamosios atsakomybės taikymo pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 277 straipsnį.

8. NVSC informaciją, susijusią su COVID-19 liga (koronaviruso infekcija) valdymu, gauna:

8.1. teisės aktų nustatyta tvarka atlikdamas COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) židinio epidemiologinę diagnostiką;

8.2. tiesiogiai iš sąlytį turėjusio asmens užpildytos anketos;

8.3. kai informaciją NVSC apie įtariamus sąlytį turėjusius asmenis pateikia ligonis, asmuo, įtariamasis, kad serga, kitas sąlytį turėjęs asmuo ar kiti asmenys (bendradarbiai, artimieji, kaimynai ir kt.) (toliau – tretieji asmenys). Tokiu atveju NVSC specialistas privalo susisiekti su trečiojo asmens nurodytu įtariamu Sąlytį turėjusiu asmeniu bei įsitikinti, ar asmuo gali būti priskiriamas Sąlytį turėjusiems asmenims.

9. Taisyklių 8.2 ir 8.3 papunkčiuose nurodytus asmenį identifikuojančius duomenis (vardas, pavardė), kontaktinius duomenis (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto ar gyvenamosios vietos adresas) ir sąlyčiui nustatyti būtinas aplinkybes apie sąlytį turėjusius asmenis NVSC tvarko siekdamas identifikuoti įtariamą sąlytį turėjusį asmenį bei taikyti reikalingas infekcijų kontrolės priemones. Duomenys tvarkomi ekstremalios situacijos dėl COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) laikotarpiu. Taisyklių 8.2 ir 8.3 papunkčiuose nurodytai informacijai nepasitvirtinus, ji iš karto turi būti sunaikinama (toliau nebekaupiama).

III SKYRIUS

LIGONIO, ASMENS, ĮTARIAMO, KAD SERGA, SĄLYTĮ TURĖJUSIO ASMENS IR JŲ ŠEIMOS NARIŲ PAREIGOS IR BŪTINOSIOS IZOLIAVIMO NAMUOSE AR KITOSE GYVENAMOSIOSE PATALPOSE SĄLYGOS

10. Ligonis, asmuo, įtariamasis, kad serga, ir sąlytį turėjęs asmuo privalo laikytis šių izoliavimo namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje pareigų:

10.1. nepalikti izoliavimosi vietos be sveikatos priežiūros specialisto leidimo;

10.2. visą izoliavimo laiką nepriimti svečių (lankytojų) namuose;

10.3. laikytis sveikatos priežiūros specialisto nurodymų;

10.4. maistu, vaistiniais preparatais ir kitomis būtinomis priemonėmis pasirūpinti nuotoliniu būdu arba paprašyti, kad tuo pasirūpintų kiti asmenys (pavyzdžiui, šeimos nariai, draugai ar kt.), kuriems nėra taikomos izoliavimo priemonės, arba savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas teikiančios įstaigos;

10.5. kasdien matuoti kūno temperatūrą ir stebėti savo sveikatos būklę dėl kosulio ir pasunkėjusio kvėpavimo simptomų pasireiškimo;

10.6. pablogėjus sveikatos būklei ar atsiradus ūmios kvėpavimo takų infekcijos simptomams (staigiai prasidėjęs bent vienas iš šių simptomų: karščiavimas, kosulys, pasunkėjęs kvėpavimas), turi kreiptis į Bendrąjį pagalbos centrą telefono numeriu 112;

10.7. suteikti reikalingą informaciją NVSC specialistui, atliekančiam COVID-19 ligos (koronaviruso infekcijos) židinio epidemiologinę diagnostiką.

11. Ligonio arba asmens, įtariamo, kad serga, izoliavimosi namuose ar kitose gyvenamosiose patalpose būtinosios sąlygos:

11.1. ligonis ar asmuo turi būti izoliuotas atskirame bute arba atskirame, gerai vėdinamame kambaryje (t. y. su atidaromais langais ir sandariai uždaromomis durimis) su atskiru sanitariniu mazgu;

11.2. būtina užtikrinti aplinkos ir asmens higienos reikalavimų, nurodytų Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto ligonio ar asmens, įtariamo, kad serga COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinėje (Taisyklių 2 priedas), laikymąsi;

11.3. izoliavimo metu toje pačioje patalpoje kartu su ligoniu ar asmeniu negali gyventi kiti sveiki asmenys.

12. Sąlytį turėjusių asmenų izoliavimo namuose ar kitose gyvenamosiose patalpose būtinosios sąlygos:

12.1. esant galimybei, asmuo turi būti izoliuotas atskirame, gerai vėdinamame, kambaryje (t. y. su atidaromais langais ir sandariai uždaromomis durimis), jei tai neįmanoma, šeimos nariai turėtų išlaikyti bent 2 metrų atstumą nuo sąlytį turėjusio asmens (pvz., miegoti atskiroje lovoje);

12.2. būtina užtikrinti aplinkos ir asmens higienos reikalavimų, nurodytų Namuose ar kitoje gyvenamojoje vietoje izoliuoto asmens, turėjusio sąlytį su sergančiuoju COVID-19 liga (koronaviruso infekcija), atmintinėje (Taisyklių 3 priedas), laikymąsi.

IV SKYRIUS

LIGONIO, ASMENS, ĮTARIAMO, KAD SERGA, SĄLYTĮ TURĖJUSIO ASMENS ATSAKOMYBĖ

13. Šių Taisyklių ir Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo reikalavimų pažeidimai padaromi tiek veikimu, tiek ir neveikimu. Veikimas yra tada, kai asmuo aktyviais veiksmais pažeidžia sveikatos apsaugos ar užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės reikalavimus, o neveikimas – kai asmuo, nors ir turi pareigą, nevykdo teisės aktų nustatytų reikalavimų, susijusių su sveikatos apsaugos ar užkrečiamųjų ligų profilaktikos kontrole.

14. Nesilaikant šių Taisyklių reikalavimų, vadovaujantis Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo 9 straipsniu, gali būti taikoma būtinoji izoliacija arba būtinasis hospitalizavimas.

15. Nesilaikant Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo reikalavimų dėl izoliavimo, asmeniui yra taikoma:

15.1. Administracinė atsakomybė – pagal Lietuvos Respublikos Administracinių nusižengimų kodekso 45 straipsnį Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimas užtraukia įspėjimą arba baudą asmenims nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų. Administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų, juridinių asmenų vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims – nuo penkių šimtų penkiasdešimt iki vieno tūkstančio dviejų šimtų eurų. Nurodytos veikos, sukėlusios pavojų išplisti pavojingoms ar ypač pavojingoms užkrečiamosioms ligoms, užtraukia baudą asmenims nuo trijų šimtų iki penkių šimtų šešiasdešimt eurų.

15.2. Baudžiamoji atsakomybė – pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 277 straipsnį, priklausomai nuo padarinių (Tas, kas pažeidė teisės aktų dėl sveikatos apsaugos reikalavimus

ar užkrečiamųjų ligų profilaktikos kontrolės taisyklės, jeigu dėl to išplito susirgimas ar kilo epidemija, baudžiamas bauda arba areštu, arba laisvės atėmimu iki trejų metų. Tas, kas būdamas medicinos įstaigos informuotas apie savo ligą ir įspėtas dėl apsaugos priemonių, kurių jis privalo laikytis bendraudamas su žmonėmis, sukėlė pavojų kitam asmeniui užsikrėsti pavojinga infekcine liga, padarė baudžiamąjį nusižengimą ir baudžiamas viešaisiais darbais arba bauda, arba laisvės apribojimu, arba areštu).

Susirgimo išplitimu laikytini tokie atvejai, kai dėl minėtų teisės aktų reikalavimų nesilaikymo užkrečiamosiomis ligomis suserga keli ar keliolika žmonių. Taip pat pagal padarinius gali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė už nusikaltimus, numatytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XVIII skyriuje „Nusikaltimai žmogaus sveikatai“.

15.3. Civilinė atsakomybė – turtinė prievolė, atsirandanti dėl žalos, kuri nesusijusi su sutartiniais santykiais. Kiekvienas asmuo turi pareigą laikytis tokio elgesio taisyklių, kad savo veiksmais (veikimu, neveikimu) nepadarytų kitam asmeniui žalos. Žalą, padarytą asmeniui, turtui, o įstatymų numatytais atvejais – ir neturtinę žalą privalo visiškai atlyginti atsakingas asmuo. Jeigu fizinis asmuo suluošintas ar kitaip sužalota jo sveikata, tai už žalą atsakingas asmuo privalo nukentėjusiam asmeniui atlyginti visus šio patirtus nuostolius ir neturtinę žalą.

16. Administracinių nusižengimų teiseną pradeda, administracinių nusižengimų tyrimą atlieka ir administracinių nusižengimų protokolus surašo NVSC, viešajai tvarkai užtikrinti gali būti pasitelkiama policija.

17. Dėl baudžiamosios atsakomybės taikymo į teisėsaugos institucijas gali kreiptis kiekvienas suinteresuotas asmuo, turintis duomenų apie galimus šių taisyklių pažeidimus ir susirgimo išplėtimo atvejus, ginant savo ir viešąjį interesus.
